

Előfizetési ár:

Égész évre . . . 5 frt — kr
Félévre . . . . . 2 „ 50 „
Negyedévre . . . 1 „ 25 „

Községeknek, körjegyzőknek és néptanítóknak:

Égész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Egyes szám 10 kr.

Kapható a kiadóhivatalban, Valentin Károly fia, Weidinger N., Engel Lajos, Hochrein József, Greiner Lippót kereskedésében és a dohányfőztesében.

PÉCS

POLITIKAI VEGYESTARTALMU HETILAP.

Hirdetéseket

elfogad a kiadóhivatal (Lyceum nyomda épület) hol mindenkor a legutányosabb árak szabatakn. Minden beiktatott hirdetés után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nyílt-térben egy sor 10 kr.

Kéziratok

a szerkesztőségbe. (Lyceumi nyomda épület, küldendő).

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Lyceumi nyomda épület.

Kéziratok nem adatnak vissza.

A „Fin du siècle.“

Már azt hittük, hogy késő lesz! Már azt hittük, hogy a fin du siècle a borongó félhomályban vész el!

Azonban egyszerre derengeni kezd. A komor, kietlen felhők oszladoznak, foszladoznak, újra előtűnik a liberalismus napja, és fénylő sugarai beszégetylik biborral az égboltozatot.

Most száz éve! Mintha a megváltó nagy francia forradalomnak napja volna az, mely oly biztatólag, nyájasan tekint reánk. Az a nap, mely hirdette: legyen világosság minden embernek az egész földön! Világosság? Ez: a szabadság, testvériség és egyenlőség! Igen, ugyanaz a nap ez, a felszabadító revolúció napja, s most a század végén azért tünt fel hazánk egén, hogy itt e földön, hol már rég honol a Szabadság, hirdesse: „Testvériség és Egyenlőség!“ A magyar génusz — minden jel arra mutat — a századot nem engedi a végtelenségbe aláhányatlan mindaddig: míg a francia forradalom ígéje a magyar földön egészen testté nem válik. Míg a magyar földön nem lesz egy is, ki testvérvé nem vált a másiknak, míg nem lesz egy is, ki egyenlővé nem vált a másikkal.

Minden jel arra mutat, hogy Magyarországon a társadalom egy

nagy felszabadító munkával akarja befejezni a századot: emancipálni készül a zsidókat! Hogy a szabad Magyarországon mindenki legyen egyenlő is és testvér is!

A Magyarország testére nehezedett antisemitizmus lidércnyomása kezd tinedezni és az elszibadt testben a nemes magyar vér kezd élénkebben pezsegni. Concilianszá vált a magyar társadalom hangulata, lelkülete, sa társadalom készült megadni a zsidó polgártársaknak a conubiumot.

A magyar nemzet most már társadalmilag is föl akarja magához emelni azokat, kiket előítélet, traditio, balhit és ellenszenv befolyása alatt egy évezred óta eltaszított és eltaszítva távol tartott magától. Mert meggyőződött végre, hogy a zsidó, ha a kiméletlen mult ádáz viszonyaiból eredett egyik-másik hibát talán még nem ráztais le teljesen magáról — egész szívvel lélekkel magyar és hazafi. Igen, 600,000 zsidó magyarnak vallja magát, magyar akar lenni és maradni, és kívánja, hogy igaz magyarnak tartásuk és érezzék őket! Fogadják is keblére őket a magyar társadalom — hű gyermekeket fog bennük a nagy nemzeti család nyerni! Róma nagysága is azon időtől vette kezdetét, a mikor a plebeusok conubiumát decretálta!

*

Városunk felett is kezd derengeni! Miként országszerte, az egyenlőség és testvériség szózata mind jobban hallhatóvá lesz nálunk is. A német eredetű, mesterségesen előidézett antisemitikus veleitások gyengülnek, szűnedeznek. Az ellentét keresztény és, ha nevezhetni így, zsidó társadalom közt kezd kismulni, kiegyenlítődni. A keresztény társadalom békülékeny hangulata mind nagyobb tért hódít és előzékenynyé válik.

A város tárgyalja a zsidó hitközség kérvényét, hogy engedjen át a város területéből 2 holdat a zsidó temető kibővítésére. Mindössze csak 4 képviselő ellenzi a kérelmet, — a közgyűlés, melyen csaknem az egész képviselőtestület jelen volt, megszavazza. S e négy szavazat nem antisemitikus! E szavazatokat az egyenlőség és testvériség, az önzetlen hazafiság vezette. Hadd dőljön le már egyszer a válaszfal, így indokoltatott meg e 4 szavazat, keresztény és zsidó között, legyen közös a temetőnk, legyenek közösek iskoláink, legyenek közösek érdekeink, legyünk szeretetteljes testvérek! Jertek közibénk, jertek családjainkba, ne legyen közöttünk különbség, legyünk egyenlők, mert hiszen emberek vagyunk egyformán, mert hisz magyarok vagyunk mindannyian, S az a nagy többség, mely megszavazta a külön teme-

A „PÉCS“ TÁRCÁJA.

Virág az én dalom...

Virág az én dalom, szerelem az ága,
Csak számodra nyílik annak a virága,
Kötöm egy csokorba, átadom néked,
Kár hogy elhajítod, kár hogy összetéped!..

Elhajítod a sok fényes dalvirágot,
Örülz, hogy ha őket eltörpva látod,
S én könnyező szemmel, sajnó szívvel nézem,
Hogy kis kezűd őket eltépi egészen.

S bár minden virága sárba, porba hullva,
Dalaimnak fája mégis virul újra,
A sok dalvirágot hozza, termi néked,
Kár hogy elhajítod, kár hogy összetéped!..

ZOLTÁN VILMOS

A szórakozott.

(A „Pécs“ eredeti tárcája.)

Tisztelt olvasóm figyelmét csak pár szóval akarom felhívni arra, hogy mily szomorú következmények hárulnak az emberre, ha nincs mind az öt

érzékének birtokában és mily sajnálatra méltó áldozata lesz szórakozottságának.

Szerencsétlenségemre (nagy mértékben szórakozott vagyok és igen sokszor kellett már e hibáért megkalkolnom.

A legutolsó malheur tegnap este történt velem. Nyilvános vendéglőbe tértem be és egy üveg vörös bort rendeltem magamnak. Ugyanazon asztalnál egy másik úr is ült, ki pezsgőt zött. A nevezett úr, nem tudom mi okból, egy időre eltávozott a teremről, mialatt én szórakozottságomban kiittam pezsgőjét.

Képzik a meglepetést, midőn észrevettem, hogy üvege üres! Természetesen egy másik üveg pezsgőt rendeltem; szomszédomat ez által kielégítem és ezzel az egész ügy véget ért.

Fölállok, ajánlom magam és már-már távozom midőn a vendéglős illedelmesen hozzám lép és felszólít, hogy a champagne-ért és bor-ért járó 6 frtkat fizessem meg. Gyorsan zsembembe nyulok és képzeliék zavaromat, csak most veszem észre, hogy majd minden pénzemet elköltöttem. Hogy a vendéglőst kielégítem, fölajánlom neki, hogy felöltömet ott hagyom zálog fejében.

Megelegedésének adott kifejezést.

Leveszem a közlemben levő fogason függő kabátot és átadom a vendéglősnek. De inze: egy ur grik elém és fölvilágosít, hogy tévedtem, mert az az ő kabátja.

Ismételve bocsánatot kérek és a kabátok tömkelegében kereseim az enyémet. De sehol se találok.

Végre eszembe jut, hogy egyáltalán nincs felöltöm, mert két nap előtt executio után megszabadítottak tőle.

A vendégek mind morogui utjékn és a vendéglős, hogy minden lármát kikerüljön, föl-kért, hogy a helyiséget hagyjam el és oda lábamat soha többé be ne tegyem.

Kalapot vettem és eltávoztam.

Utközben találkozom egyik barátommal, ki szüntelen fakgatott, hogy hol tettem szert finom párisi cilinderemre.

Leveszem fejmről és miközben figyelmesen végig nézem, észreveszem, hogy szórakozottságomban ziros kalapot helyett egy legalább 7 frt értékűt cseréltem el.

Rögtön vissza akartam térni, hogy a cilinder jogos tulajdonosának visszavigyem; mint-hogy azonban a vendéglős egyszer és mindenkorra kitiltott a vendéglőből, meg kellett nyugodnom a cserében és így vérző szívvel tartám meg a cilinderet, mely különben igen jól áll nekem.

Miután szórakozottságomban még pár órán át ide-oda bolyongtam a városban, végre hazafelé indultam.

Ejféltájt értem a hához. Minthogy kapu-

tőt, így indokolt: Jóllehet, mi nagy on szeretnők, hogy iskoláink közösek, érdekeink azonosak, életünk utjai és céljai, tekinetkezési helyeink közösek legyenek, mert mi nagy on óhajtjuk, hogy igaz testvérek legyünk, kik között különbség ne legyen, mert hisz mindnyájan egyformán emberek vagyunk és mindannyian magyarok: még is, vagyis inkább éppen ezért, mi, mint jó testvérek, tartózkodunk minden érteletéstől a testvér ellen, s minthogy óhajtok közérdekset nem sért — mért ne teljesítsen a testvér a testvér kívánságát?

Él városunkban egy zsidó polgár, (a külön zsidó temetőt ellenzó szavazók egyike volt), kinek a város és a helyi társadalom iránt szerzett érdemeit magyar nemesség adományozásával jutalmazta Ó Főlsége. E polgártárs 80. születésnapját elérvén, a keresztény társadalom legelőbbkel köreiből küldöttesek és magánosok járultak az érdemestül elé, hogy neki szerencsekívánataikat és elismerésüket kifejezzék.

A városi polébania megüresedett széke betöltendő. Több a pályázó — mindnyájan méltók — s több a párt. Huszonkilenc városi képviselő, zsidó, nem mond le szavazatáról, hanem él s mondhatni tapintatosan él választási jogával. A katolikus hívők pedig még pro foro interno sem találják sérelmesnek ezen jogot s ellenvetés nélkül, helyesléssel fogadják a zsidó választók választási joguk gyakorlását. S így könnyen lehetséges, hogy egyik-másik zsidó szavazat lesz döntő a kath. lelkész megválasztásánál!

Kezd derengeni!

Egyenlő és testvér lesz e hazában minden szülöttje. S ekkor erős, nagy és hatalmas lesz a magyar!

Ezért hála neked te údvhozó „Fin du siècle!“

Dr. Nemes Vilmos.

Városi közgyűlés.

(Tartott 1890. december 29-án.)

A hétfői városi közgyűlés gazdag volt kiemelkedő mozzanatokban. Ilyen volt mindenekelőtt Károly Kálmán főispán megemlékezése az elhunyt városi képviselőről: Mendlik Agost apát-plébánosról és Nendtvich Sándor városi főmérnökéről. — Mendlikről mint hí pásztorról és érdemes polgárról emlékezett meg. „Lelki pásztor volt — mondá — a szó teljes értelmében, ki hiveinek gondját viselte. Nyílt szívű, egyenes lelkű volt, mint ember és a városnak, melynek szülötte volt, mindenkor hí polgára. — Nendtvich Sándor főmérnökéről szólva kiemelt a főispán a boldogultnak példás becsületességét, a mi, mint a főispán kifejezé, nem érdem ugyan, hanem kötelesség, de a ki egy élet hosszú tartamán át hiven teljesíti a becsület követelményeit, annak, mint az elhunyt-nak is, bátran érdemül tudható az be.

Az elhunyt két tag emléke jegyzőkönyvileg fog megörökítetteti és a közgyűlés részvéte a családtagokkal átíratilag fog kifejezteni.

A kegyeletes megemlékezés után a főispán fájdalmas szavakkal szólt a városunkban kitört typhus-járványról, mely a várost oly érzékenyen sújtotta, és amely a város társadalmán nyílt sebet képez. „Ily vehemens csapás idején — mondá a főispán — az ember már természeténél fogva olyan, hogy önkénytelenül okot keres, rekriminál és minden áldozatra kész, hogy a bajtól szabaduljon; mennél inkább távolodik azonban a veszély, annál könnyebben ringatja magát álmokba az ember és elfelejtkezik az előbb még elkerülhetetlennek mondott áldozatok meghozásáról. Ennek bizonyítékául fölemlíté a főispán, hogy a Vézuv láva-öntötte vidékének lakói idő múltán ismét betelepültek az elöntött vidéket, mert nem hiszik, hogy a vész újra visszajön rájuk. (Reméljük, hogy ily gondolkodás nálunk pécsieknél sohasem fog érvényre jutni). A járványról szólva a főispán a múlt tanúságai szerint úgy látja, hogy az nem újabbunk, hanem habár hosszabb időközök alatt ismétlődik nálunk. Így a 30-as évek elején szintén ily járvány

dübböngött nálunk, rémülettel töltve el a várost megvét, sőt az egész vidéket. Okát adni a járványnak nagyon bajos volna; az azonban bizonyos, hogy sokkal rosszabb közegészségügyi viszonyok között szenvedtek már más, a miénk-nél sokkal nagyobb városok, minők: Berlin, München, Basel. Mint ezeknek, nekünk is mindent föl kell használnunk, amit a tudomány és tapasztalat nyújt. bármily sokba kerüljön is az, a baj gyökeres megörvos-lására. Ily csapások lefolyásában nagy vigaszt nyújt, ha tudjuk, hogy kötelességünket tőlünk telhetőleg teljesítettük. A jelen esetben, a baj gyökeres orvoslására a hatóság kötelessége a hatóságot támogatni és mindenekelőtt meg kell szünni azon sajnálatos állapotoknak, hogy közegészségügyi intézkedéseket rendőrileg kell végrehajtatni.

A rendőrség küszöbön levő reformjára át-térve a főispán megemlíté, hogy most a járvány idején tűnt csak ki, hogy mily szükséges rendőrségünk számának szaporítása; kijelenté azonban, hogy a változás a rendőrség létszámában és egyenruhájában még nem elég; mű-laszt hatatlanul szükséges a rendőrök alapoksitánítása, iskolázása, hogy a rendőr értes is kötelességét, mert csak ugy képes azt teljesíteni. A főispán e szavait, az egész közgyűlés látható meglepéddel hallgatta és ily érzelmmel közöljék mi is, egész terjedelmében magunknál téve e kijelentést annyival is inkább, mert mi voltunk azok, kik lapunkban ez előtt két évvel rendőreink hiányos kiépeztetésére és a kitanítás szükségességére először rámutattunk. E cél elérésére elkerülhetetlennek tartjuk, hogy rendőreink számára hozzáértők által egy kis kézikönyv-féle állítsak össze. Egyebekben: ismerve Lechner Gyula rendőrfőkapitány ügybuzgóságát, melylyel ugy hivatala, mint épen a rendőri reform iránt viseltetik, meg vagyunk győződve, hogy a főispán által hangoztatott kívánalmaknak a leg-rövidebb idő alatt elég fog tétetni.

A Nendtvich Sándor halálával üresen ma-

kules nem volt nálam, a ház-mester kellett föl-csengetnem. Ez egy hatost kért a kapunyitását.

Fölkértem, hogy várjon pár pillanatig, míg szobámból a kívánt pénz elhozom. Szobám ajtaja nem volt bezárva és így könnyen bejuthattam.

Kezimmel mindenfelé tapogatok. — de képzélek ijedségetem, midőn az ágyhoz érve egy orr szörnyű nagy bajusszal akadt kezeim közé.

— Tolvaj! tolvaj! — kiáltám tele torokkal; de a bajuszos is kiugrik ágyából és velem együtt kiabálja:

— Segítség! Gyilkos!

A fickót torkon ragadom; ő viszont engem és így tartjuk egymást kölcsönösen, míg a házigazda lámpával meg nem jelent.

— Hol vannak a tolvajok? — kiabálja ez, egy kiszolgált karddal hadonázva kezében.

— Itt van! — Felelém én.

— Ez az! — Ordítja a bajuszos.

Most felém fordul a gazda és kérdezi, hogy mit keresek itt éjjel körül?

— Uram! — kiáltom én, — nem ismer, vagy nem akar megismerni? Hát nem lakom én már itt három hónap óta?

— Ma reggelig itt lakott, — válaszolá a házigazda; — minthogy azonban a három hónap alatt egy krajcár bért sem fizetett, ma reggel kivettem a szűrést.

Most kezdek csak észretérni. Igaz, hisz a déli órákban béreltem egyik melékutatóban más lakást.

— Hát ha nem itt lakom? — kérdém hamarjában, — hogy kerül a kalapom e szobába?

Zsiros kalapom ugyanis ott függött egy szegen.

— Ezen kalapot ma egy vendéglőben... de ni csak, mit látok! Hisz cilinderem az ön fején van! — Válaszolá a bajuszos.

A talány meg lón fejte, visszacsereáltuk kalapjainkat, az éjjeli csendháborításért bocsánatot kértem és elhagytam a szobát.

A ház-mester morgott, hogy hol maradtam oly soká.

— Kedves barátom, — mondám én — igen sajnálom, de pénztárcám teljesen üres. Majd máskor.

— Ismerünk már, — mondá a ház-mester. — Hatos nélkül senki sem megy be — és becsapta mögöttem a kaput.

Azt se tudta talán, hogy ez által mily nagy szívséggel tett nekem.

De hová ily késő éjjel? Pedig a közelben kell lenni a háznak, hol lakást béreltem. Szórakozottságomban utcát, házszámot, még a házigazda nevét is elfelejtettem.

Egy házhoz értem, hol több csengetyű volt, megrántottam azt, a melyik kezem ügyébe akadt.

Azonnal megnyílt az egyik ablak és egy bájos nő hang suttogá halkan:

— Kedves Fridi, te vagy az?

— Igen, Fridi a nevem!

— Holnap délután, a hársfák alatt! — Suttogá a kedves tovább. — Férjem elutazik holnap reggel. Igaz, itt van a tárcád, melyet tegnap este itt felejtettél. Viszontlátásra! — S halkan betevé az ablakot.

A lábaim elé hulló tárcát felemeltem és zsebembe dugtam.

— Ön fogoly! — Kiáltá egy éjjeli őrdurva hangja mögöttem. A rendőrséghez vezetnek.

— Hogy hívják? — Kérdezé a rendőrfőkapitány.

Megmondtam nevemet.

— Igazolhatja magát?

— Oh igen! — Itt vannak irataim. Szórakozottságomban kiveszem az imént kapott tárcát és átadom a kapitánynak. Ez elhalványult.

— Hogy került e tárcá birtokába? Hisz ez az ön tulajdonom.

10 percig csak gondolkoztam, aztán elmondtam az egész történetkét.

A kapitány félre hív s fölkér, hogy hallgassam el a dolgot és kinyilvánítja, hogy teljesen igazoltam magamat. Ott hagytam az órséget és — ismét az utcán voltam.

Hogy merre jártam és hol töltöttem az éjszakát, azt szórakozottságomban teljesen elfelejtém.

Csak egy emlékem maradt vissza.

Ma reggel ugyanis zsebkendőmet kerestem és e helyett zsebemben egy — hálósípkát találtam.

Van talán csak halvány fogalma is kedves olvasómnak, hogy kié e tárgy? Önök nevetnek. Én sirhatnék. Azért ismételve figyelmeztetem igen t, olvasómat, hogy óvakodjanak a szórakozottságtól.

Némethöl

R L

radt főmérnöki állásra vonatkozólag a főispán, kiemelve az állás rendkívüli fontosságát, javasolta, hogy a főmérnöki állás egyelőre ne töltessék be, hanem, tekintetbe véve, hogy ez állás a város legvilágosabb érdekeivel a legszorosabb kapcsolatban van, nemkülönben a közutak és várokról szóló 1890. I. tölki folytán szükségessé vált módosításokat, a szervezkedési bizottság bizasák meg a mérnöki hivatal új rendszeresítésével. A főmérnöki teendők végzésére Munzhardt Géza almérnök helyettesített, a tanács pedig felhatalmaztatott, hogy a főmérnök szükség esetében a mérnöki munkáerőket szaporítsa. — E tárgyról szólva indítatva érezzük magunkat, hogy a főmérnöki helyettesítés fölött teljes megelégedésünket fejezzük ki annál is inkább, mert Munzhardt Géza helyettes főmérnökről rövid hivataloskodása alatt is úgy szakképzettségére, mint egyszerűzetére vonatkozólag csak jót hallottunk. Városunkra a közel jövőben oly számos és oly nagy építkezési művek létesítése várakozik, melyek a legképzettebb mérnöki szakértők föltételezik. Azt hisszük: a közmeggyőződésnek adunk kifejezést, midőn hangoztatjuk, hogy városi építkezéseink és általában építészeti ügyünk körül az eddigi rendszerrel végleg szakítanunk kell. Egyedüli irányuló a jövőben az legyen, hogy jól építsünk, a célszerűség, egészségügy és szépséget kívánalmainak megfelelőleg. Helyettes főmérnökünkön a sor megmutatni, hogy rátermett arra a főfontosságú állásra, melybe helyezettett és ez esetben — nem lehet benne kétség — a polgárság bizalma és elismerése nem fog elmaradni.

A közigyelési tárgyalást megelőzőleg L i t t k e József meglehetősen erős hangú felszólalást tett a járdák tisztántartására, rosszalva, hogy az erre hozott szabályrendelet nem hajthatik végre, amennyiben nagyon sokan, talán ő is, talán a város is, házaik előtt a járdákat nem tisztítják és a közutak is piszkosak. Fölszólítja a kapitányt hogy győződjék meg az állapotokról szemelvényes utanjárással és ellenőrzéssel és az engedtelenekeket bírságotja meg kivétel nélkül, mert csak így lehet megcáfolni azokat, kik Pécsről mint a legpiszkosabb városról beszélnek. E fölszólításra Lechner Gyula rendőrfőkapitány azonnal válaszott. Sajnálattal ismerve be, hogy Littkének igaz van és hogy a mi publicumunk oly indolens, hogy tisztázni is kell figyelmeztetni a köztisztasági teendők végzésére és mégis emulizsálják azt. A havazások alkalmából ő megtett minden lehetőt, bejárta és bejáratta közveivel az egész várost, és minután szép szívet el nem boldogult, a járdák tisztántartása ellen vétőket mind (körülbelül 60 háztalajdonost) bírság alá vetett; biztosíthat mindenkit, hogy a bírságotlára följelentettek között igen szép számmal vannak városi képviselők, köztük van a felügyelő is és még folyton történnek újabb följelentések. Megjegyzési azonban, hogy az ily bírságra 15 napi felebbzés van megállapítva, ezen kívül a bírság ügyek tárgyalása huzamosabb időt igényel és ezért nem lehet azonnal eredményt fölmutatni. A főkapitány kimerítő válasza jó hatást gyakorolt a közigyelés minden tagjára, még talán a megbírságotlakra is, kik ellenében, kérjük a rendőrfőkapitány urat, alkalmazza csak a legnagyobb szigorrt, mert csak így lesz lehetséges a közrendet nálunk meggyőzereztetni.

A közigyelés legfontosabb tárgya a vízvezeték ügye volt, melyről Littke József helytelenül, hogy a kormány csak egy, a Zellerinféle terv átdolgozását kívánta és fölvilágosítást kért a csatornázási tervekre vonatkozólag, miután ugy értesült, hogy báró Schwarcz építész és terv elkészítését ingyen megajánlotta; mire vonatkozólag A i d i n g e r János kir. tanácsos polgármester helyreigazítólag megjegyezte, hogy nem Schwarcz báró, hanem Zellerin Mátyas ajánlotta meg a csatornázási terv ingyenes elkészítését 4 hónap múlva arra az esetre, ha vele a vízvezetékre a szerződés megkötötték. A polgármester nem tartaná helyesnek, ha e határidő bevértanék. A vízvezeték és csatornázás össze függ ugyan lényegileg de technice, egyik a másiktól elkülönítve is elkezdhető és elkészíthető. A mi viszonyaink szerint oly csatornázás, minő Bécsben, Budapestban vagy Szegeden létesült, nem vi-

hető ki már az esési viszonyok miatt sem és mert nincs folyóvizünk. Van azonban egy más mód: a használati és kutvizek elvezetése, mi nálunk is keresztülvihető. Szerinte a csatornázás nálunk legelőbb a fő közlekedési vonalakra létesítendő és így is kell azt létesíteni, mert a csatornázás oly horribilis öszvege kerül, hogy a lakosság azt egyszerre el nem viselheti, fokozatosan életbelepítve azonban igen.

A polgármester felszólalása után a közigyelés kimondotta, hogy helyesli a tanács ez ügyben követett eljárását, mely szerint 1. Zellerin írásban szólítottat föl, hogy hajlandó e átdolgozott tervét, (melynek végösszege 323,571 frt) a városnak eladni, — 2. a jogügyi bizottság felszólítottat, hogy a Zellerinnel kötendő szerződés tervezetét vizsgálja át; — 3. egy bizottság, melynek elnöke Kovácsffy Kálmán kir. mérnök, tagjai: Stankovics György államépítészeti mérnök, Verner Ottó bányamérnök, Skoff Ferenc tanár, dr. Koharits Károly tiszti főorvos, Munzhardt Géza városi főmérnök, Kindl Ferenc gépgyáros és Zsolnay Vilmos gyáros — bízottat meg az átdolgozott Zellerinféle terv fölülvizsgálatával; 4) a pénzügyi bizottság fölhívottat, hogy a vízvezeték költségeinek beszerzéséről javaslatot készítsen és 5) elhatározottat, hogy a tervezet és szerződés nyomattassék és tárgyalásra rendkívüli közigyelés fog összehívni még januárban.

Ugyancsak e rendkívüli közigyelésen fog megválasztani a pécs-belvárosi plebános is, minek megtejtése céljából a megyés püspök ártírt a városhoz.

Az izz. hitközségnek temetője kiegészítéséhez szükséges városi terület eladása hosszabb vita után, melyben dr. Jobszt László, dr. Szarady József, Károly Mátyas, Németh Béla, Aidinger János polgármester; Bánffy Simon, dr. Daempf Sándor, Bolgár Kálmán, Kiss József vettek részt, névszerinti szavazással, 66 szóval Schapinger Joachim, Förster Béla, Jobst László és Németh Béla 4 szavazata ellenében megszavaztatott.

Az éjjeli csendháborítás megállítására, mi valóban égető szükség már városunkban, szabályrendelet dolgoztatott ki és fogadtatott el.

Az utcai hirdetemények kiragasztása tárgyában alkotott szabályrendelet tervezet dr. Jobst László indítványra, nehogy az üzlet-világ terhére újabb privilegium adassék valakinek, — igen helyesen — levétet t a napirendről.

A külföldiek nyilvántartása céljából alkotott szabályrendelet kiadottat a közrendészeti bizottságnak.

Hosszabb vitát idézett elő Engel József és társai azon indítványra, hogy a sertéshizlalo telep jelenlegi, a városhoz közel eső helyéről legalább 6 kilométerre elvittessék. Dr. Jobst László okvetetlen eltávolítandónak véli a telepet. Hibáztatja, hogy a társulat artzi kutat ásaot és fé, hogy annak káros hatása lesz a Tettey-forrásra és a vízvezetékre; a sertéshizlalo társasággal kötött szerződést kinyomtatni kéri és kiadatni a jogügyi bizottságnak azzal, hogy nem bontható e az föl? Dr. Koharits Károly indítatva érzi magát annak kijelentésére, hogy 1884-ben, midőn a helyet a sertéshizlalda számára kijelölték, az volt a főcél hogy a sertéshizlalda létesítésével a belvárosban minden áron megszüntetessék a sertéstartás. A közegészségügyi törvény nem határozza meg, hogy mily távolságra kell az ily hizlaldát a várostól létesíteni; ma azonban már belátja ő is, hogy az közel jött a városhoz.

Mindent meg kell próbálnunk, mondá, hogy a várost megóvjuk mindentől, mi a legkört bízével megfertőzi. A vitában részt vettek még Károly Mátyas, Ullmann Károly, Pap József, Förster Béla, Hamerli János, Littke József. (ki jövőre minden városi szerződés kinyomtatását kéri) és Bolgár Kálmán, ki kijelenté, hogy a mai sertés hizlalda részvénytársaságot, mint a sertéshizlalda társulat utódát el sem ismeri, miután az mint ilyen be sines jegyezte és a szerződés áturbázását nem is kérelmezte. A telepen létesült artzi kutat károsnak tartja a vízvezetékre és indítványozza, hogy a közigazgatási bizottság határozatát, mely a rendőrkapitányának a kutásat kimondó tilalmát elvetette, a város mint ilyen felebbezze meg. Dr. Jobst

indítványra megtoldva Littke József és Bolgár Kálmán indítványival elfogadtatott. Eng el József írásbeli interpellációjára, hogy szándékai-e a város Berlinbe a gümőkőros oltások elsajátítása végett orvosokat küldeni, mely célra ő 100 frtot ajánl föl, ha a kiküldés f. hó végeig megtörténik, a polgármester írásban jelenté be, hogy az oltási eredmény jelen bizonytalan állapotában nem tartotta szükségesnek. Bariube orvosok küldését, ha azonban szükséges lesz, fog a város ily célú tanulmányok fölét Budapestre küldeni orvosokat és hogy a vajánlott 100 frtot, ha azt a j adományozó föltételek nélkül adja, köszönettel fogja a város fogadni — a közigyelés e választ helyeslöleg tudomásul vette.

H I R E K.

Újévi tisztelegés. A pécsi kath. Legény-Egylet tisztelegése a püspöknel. Az iparosok körében már akkor, midőn ő nagyméltga, az egyházmegye főpásztorja, a pécsi kath. legényegylet másodelelkőt egyházmegyei elnökké nevezte ki, mely alkalommal azon óhajának adott egyszersmind kifejezést, hogy e jó ügyet egész egyházmegyéjében terjeszteti s minden alkalmas területen meghonosítani kívánja, — mozalom indult meg, hogy a megye főpásztorának az iparos osztály és ennek érdekeit fölkaroló legényegylet iránt való kiváló figyelmét hasonló figyelemmel viszonozza. Az akkor, a körülmények tekintetbe vételével elhalasztott ünnepléyes tisztelegés most etjett meg az újév első napján. Mely alkalommal dr. Rézbányay Józseffel, a megyei elnökkel élen, a következő bizottsági és pártol tagokból álló küldöttség tisztelegte 11 órakor a megyés püspöknel: Károly Ignác, esp. piébános, Magenheim József, administrator, Czury József, Angster József, Herczenberger József, Feiler Mihály, Jiratko Albin, Feszti Károly, ifj. Rézbányay János, Kleber János, Heiland Nándor, Mischl Ignác, Eisenhut Béla, Welledich Lajos, Vass István, Schlauch Imre építész, Gánter Ferenc, Fetter József, Rausch József, Galambossy József, Galambossy László, Gyeyosi Ferenc, Hippán Ferenc, Holli József, Himmel Janos és az első pécsi munkás- és betegsegélyző egylet részéről ennek elnöke, valamint a legényegyleti ifjúság képviselője. A küldöttség szónokl. dr. Rézbányay József, üdvözli az újév hajnalán a megye főpásztorát, jelzi okat, hogy miért léptek a szokotnál számosabban át az alkalommal küszöböt és a maga részéről is megköszönven a bizalmat és kitüntetést, lelkesen szól a vallásos szellemben való fejlődésről és haladásról, végül élteti önmagyméltóságát, mit a jelenlevők éres éljéna, visszhangoztat. Mire önmagyméltósága igen melegen és rokonszenvvel, körülbelül e szavakkal válaszolt: „Nekem is föltűnt is igen örvendetesen tűnt föl, hogy ma ily számosan jöttek be hozzám, Szivesen betudom én ezt azon mindinkább élénkölő szellemnek, melyet szónokuk, a pécsi katolikus legényegylet másod- és az egyházmegye területén lévő egyletek egyházmegyei elnöke, oly ékesszólóan ecsetelt. Meg vagyok győződve, hogy azt az igazán áldásos ügyet arra a célra, a melyre az hivatta van: a művelődésre a vallásos szellem és ipar fejlesztésére — törekedni fognak előmozdítani, a miről eddig is gyakran értesültem és mindig örömmel értesülök. Nagy szükség van erre, különösen most; a vallástalanságnak, főképp az iparos osztály körében, sok nyomor jár a nyomában, a mely országoknak — és hazánkban is — létét fenyegeti, különösen pedig ott, a hol — mint Angliában — a nagy gyári élet mindjobban fejlődik amely minél inkább fejlődik, annál inkább kivétetik az iparos azon körből, hol az anyaszentegyház legszívesebben tenyész. Köszönöm megjelenésüket és jókívánataikat. Az Uristen áldása legyen törékveseiken. Tartásák meg szent vallásunk ránti hűségüket és ragaszkodásukat, a mely önöknek észrevétlenül is meg fogja hozni áldását. Kívánok mindnyájoknak ép erőt és egészséget, különösen pedig, hogy a most uralkodó betegség közepette épek maradjanak!” — A küldöttség ezután még Troll praelatus ur ő méltóságánál, mint a legényegylet kiváló föltevőjénél tiszte-

gett, ki előtt Károly Ignác esperes-plébános tolmácsolta szavából fakadó szavakkal a küldött-ség érzelmeit.

Eljegyzés. Dr. B o d ó Aladár ügyvéd, néhai Bodó István, lapunk volt első felelős szerkesztőjének fia, a fiatalabb jogásznemzedék sok reményre följogosított, tehetséges, törekvő tagja eljegyezte E iz e r János kereskedő bájos leányát: J a n k á t. Fogadják a jegyesek a nagyszámu rokonok, barátok és ismerősök üdvözléte mellett a mil egyszertébb jókívánatainkat is.

Hymen. T a t a y István honvédőhadnagy eljegyezte özvegy Miller Lujza asszony leányát Melania k. a. t. — Mustos Sándor vasuti hivatalnok szombaton d. e. 11 órakor vezette eltárhoz R i h m e r Antal szigetvári állomásfőnök leányát: L a u r a k. a. t. — Bein J. Ignác mohácsi kereskedő eljegyezte Paunz Mór laskafalvi kereskedő leányát: Henriettét. — Dr. F r ö h l i c h Pál nagykörési ügyvéd, K o s s a Dezső siklósi ügyvéd, országgy. képviselő volt iradavezetője eljegyezte Benedek Ottil k. a. t.

Adományok. Reinfeld Imre, Lipót, Ödön, a boldogult Reinfeld Imréné kegyeletes emlékeül 25 frtot, és a Pécs-baranyai központi takarékpénztár 20 frtot adományoztak, mely kegyes adományokért a négyelet köszönetét nyilvánítja.

A typhus-járvány — Istennek legyen hála érte — egyre szűkebb határok közé szorult városunkban. A legutóbbi hivatalos kimutatás szerint a betegek száma volt december 31-ig 849; ezek közül fulgyógyult 752, meghalt 48, gyógykezelés alatt van 49. Ujabb betegedés bejelentetett december 31-én 2, január 1-én 1. összesen 3. — E hírrel kapcsolatban megemlítjük, hogy dr. Fodor József pénteken csakugyan lejött városunkba, hol megszemlélte tanárségere dr. Frank Ödön vizsgálati munkáit; ugyancsak ő értekezletre hívta össze a városi orvosokat, a kik előtt ugy nyilatkozott, hogy a pécsi víz igen kitűnő, jelenleg tiszta állapotban is van, de valószínű, hogy november havában, midőn a tömeges megbetegedéseket okozta inficiálva volt. Ö most a talajt tartja inficiálnak, (e nézetben volt mindjárt kezdetben nálunk több tekintélyes orvos és több hatóság és magán személy), mit csak rendkívül nagy tisztasággal lehet ellensúlyozni, minek szükségese városunkban nagyon is fenforog. Dr. Fodor hétfőn hagyta el városunkat, megjérve a polgármesternek, hogy nálunk tette tapasztalatairól írásbeli jelentést fog adni.

Az első pécsi munkás-beteg és rokkantak egylete 1890. november havában 635 frt 78 krnyi segélyben részesíté beteg s munkaképtelen tagjait. Ezen összegből jutott betegek segélyezésére 469 frt 70 kr., gyógyszerékért 105 frt 60 kr., a rokkantaknak 57 frt 68 kr., furdőkért 2 frt 80 kr.

Ujvei elömenetel a Duna-Gőzhajózási Társaságnál. Rossz ujestendő virrad az idén a mohács-pécsi vasut alkalmazottjaira, amennyiben mint biztos forrásból értesülünk, az idén semmi-műny előléptetésben nem fognak részesülni. Ugyanezen sors vár a Duna-Gőzhajózási Társaság bánya-ügynöki és hajószemélyzetére is, egy-szóval mindazokra, kik, mint a mohács-pécsi vasutak személyzete is, oly szerencsések, hogy a DGHT.-ot szolgálják. A dolog annál föltűnőbb, mert már a mult évben sem volt egyetlen egy előléptetés sem a DGHT.-nál, mi szinte hihetetlenül hangzik, mert józan észjárás és fölfogás szerint képtelenség, hogy oly őriási szervezet, minő a DGHT. személyzete, előléptetés nélkül 2 éven át ellehessen és eredményesen, egybe-vágóan működhessenek, mert, ha bár el kell is ismerünk, hogy a DGHT. személyzetét aránylag jól fizeti, ez a körülmény csakis a hivatalnokok buzgalmit fokozza és fokozhatja, holott az annyira szükséges előléptetés elmaradása a szükséges buzgalmat nagyon is lehitü és teljesen ellensúlyozni, elől ni képes. Ez előléptetés ismételt elmaradása meggyőzően bizonyítja a DGHT.-nak nem csak szorult anyagi helyzetét, hanem egyuttal teljes tehetetlenségét. De bizonyítja egyuttal azt is, hogy ez őriási társulat, miután már elhibázott gazdálkodási rendszerével és ügyvitelével magát a legsnyarubb helyzetbe mintegy szantszáddakkal sodortatta, később inkább alkalmazottjain a legugyanabb méltatlanságot elkövetni, mintsem a rossznak és károsnak

bizonyult gazdálkodási rendszerrel és ügyvitellel szakítani. E méltatlanságot még tetézi azon legujabb intézkedés, hogy a társulat azon alkalmazottjai, kik nyugdíjra jogosultak, 600 frton fölül levő nyugdíj-összegnek csak felét fogják kapni, vagyis 800 frt helyett csak 700 frt, 1000 frt helyett 800 frt és így tovább. Hát hiszen takarékoskodásnak ez is takarékoskodás, csak hogy egyike a legszerencsétlenebb, legigazságtalanabb és egyuttal a legkevésbé tisztességes takarékoskodásnak. Nem a hivatalnokok fizetésénél kellene a DGHT.-nak a takarékoskodást megkezdeni, miután az így elcsipített összegekkel csak az illető megkárosodottakra nézve jelentékenyek és ha összegvéve talán tetemesebb összegre ragunk is, az anyagi haszon. mely ebből a DGHT.-ra hárul, bizonyára nem ér föl azbal az erkölcsi kárral, melyet ez eljárással épen a DGHT. okoz magamagának. Különb: nem szándékunk a DGHT ot reformálni, sem eljárásában befolyásolni, vagy akár közvetve, akár közvetlenül meg-erősödésén munkálni. A DGHT. idegen, nem magyar és nem hazai, de nem is hazafias Társaság, mely mai nehéz helyzetét épen a magyar állammal folytatott ujjuhzásának köszönheti. Ezt a nehéz helyzetet lehet szépíteni, lehet mester-séges eszközökkel leplezgetni, lehet benne hogy sorsra érdemes kitartással elvárzeni, de el és letagadni, megsemmisíteni nem lehet, ha csak a DGHT. észre nem tér és követendő irányelvül el nem fogadja ezt a jelmondatot: „Hajtsd meg a te fejedet, gőgös Sicambriai! Imádd a kit megégettél és égdes meg amit imádtál!” Akit a DGHT. eddig megégett, az a magyar állami érdek volt. Tartsa ezt tiszteletben, alkalmazkod-jék hozzá minden téren — azután — — — tettet amit akar — a magyar állam véde szérnyai alatt minden jogai biztosításra és oltalomra fognak találni.

Ajándék József fignek. Molnár Mihályné asszony Pécsről József fign. családjának igen szép kézimunkákat küldött ajándékok (egy ág-yuhzatot, egy divánpárnát és egy iró-mappát.) Az ajándékok József fign. értékes karpereccel viszonozta, melyet a következő levél kíséretében küldött el: „Tekintetes Asszonyom! Oly véghetet'len szives volt ömet és kedves leányomat gyönyörű ritka finom és szép himzősekkel megajni, melyek a szakértő nő szemekbän mint kitűnően művészi-leg készített munkák tünnek fel. Fogadja ezen gyöngéd figyelméből keit ajándékért legbensőbb hálánkat és habár saját kezünk munkájával készült emlékek nem tudnak önnök kedveskedni, vegye a mellékeiket azon szándékkal, hogy olykor rátekintve emlékében tartsa a kis aletühi családot. Ajánlom magamat tovább jöindulatába maradván legöszönbőbb tisztelője József öberceg.”

Gyászhir. R á s k y Mariska, R s y Mihály tvszéki bíró leánya meghalt 19. évében. Temetése nagy részvét mellett m. hó 26-án ment végbe. — Özv. P e t z Ferencné meghalt 23-án 82-ik évében. — D i s c k a József iparos Dicska Győző förelalisk. igazgató testvére meghalt 42-ik évében. — S t e f a n i t s Kálmán jbrósági hivatalnok meghalt 43-ik évében. — Leonardi lovag, 52 ik gy. e. százados meghalt Meránban. — R e i n f e l d Ödön, a tekintélyes Reinfeld A. cég társtulajdonosa meghalt f. hó 1-én 29-ik évében. Temetése nagy részvét mellett péntek d. n. 2 órakor ment végbe. Nyugod-jék békében. — K r e s k a Antalné szül. Gabelits Mária meghalt m. hó 27-én, életének 40-ik évében. — Özv. D o b o s Ferencné szül. Vitéz Anna meghalt m. hó 23-án. életének 67. évében. — H a m b ö k E d e január 1-én 68 éves korában elhunyt.

Uj lap. „Tolnavármegye” címmel uj politikai hetilap indult meg ez év elsejével Szeg-szárdon dr. L e o p o l d Kornél fiatal ügyvéd szerkesztése mellett. A mutavárványon mult vasárnap jelent meg bő tartalma, maj, ügyes írők közreműködésével. A „Zászlóbotás” című első cikkben elmondja a szerkesztő programját és egyuttal megjeleli a lap irányát is. E politikai lap e szabadelvű párthoz fog tartozni s annak érdekeit fog előmozdítani. Sikert kívánunk uj lapíróknak!

Csödbbe került L e b r Mórna mágocsi kereskedő. Csödbbiztos: Hannay Elek, tőm. ggonnok dr. P i n t é r József, helyettese R o s i n g e r Vince mágocsi ügyvéd.

Kimutatás. A pécsi négyelet által a sze-gények között december 23-án kiosztott karácso-nyí ajándékok egybeszerzéséhez, a már korábban kimutatott adakozókön kívül Johan Juli 1 frtot, Eizner nővérek, Eizner Dócziné, Ruepprecht János. Vierti Emilia, Ferenczy Ilka, Ratkovits Mari, Vécsey Istvánné, Kajdatsy Klementin, Op-ris Péterné, dr. Czirer Elekné, Zelms Irma 2—2 frtot, Mihálffy Lajosné 1 frtot. Benyovszky Mari 1 frtot, a pécsi légszeszgyár igazgatósága 10 frtot, Ottoeska Gézáné, Förster Bláné, dr. Lechner János kanonok, dr. Johann Béláné 5—5 frtot, Hinka Lászlóné, Pazekas Sándorné 3—3 frtot, Erreth Teréz 5 frtot, Pintér Józsefné 4 frtot; — Zsolnay Vilmos 4 láda ényét, Jánosy Engel Nina, Pintér József 1—1 5l fát, Matya-sovszky Teréz, Sikorska Julia 1—1 kabátot, Cseh Kóvér Anna 5 frtot, 12 női üngő. 12 pár harisnyát, 10 pár cipőt, 6 zsák burgonyát, Zsiga Lászlóné 3 pár cipőt, 1 kabátot, Lakits Janette 10 méter barchettet, Nagy Gyuláné egy kosár mézes kalácsot, Krauze Rozália 1 vég barchettet. Klein testvérek 12 méter barchettet, 5 darab kendőt, Marton 2 szoknyát, 2 kendőt. Grünhut Ignácné 15 méter kettős barchettet. Piribauer 10 kenyeret, Kremling Károly díjtalan eiszített, Köszler Jakab 6 zsák burgonyát adomá-nyoztak; mely kegyes adományokért a négyelet hálás köszönetét nyilvánítja.

Gébona-Árak.

Hivatalosan feljegyeztekkel Pécs szab. királyi város 1890. évi december hó 27-én tartott heti vásárán.

Buza	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kétszeres	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Rozo	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Arpa	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Zab	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Bikköny	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Ropoz	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kukorica	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Széna	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Szalma	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Felelős szerkesztő és Ispulajdonos: **FEILER MIHALY.**

NYILT-TÉR*)

Tisztelt vendégeimnek, valamint barátainak és ismerőseim-nek legszívélyesebb üdvözlözetem az évfordulóhoz. 3336

Szállasi Alajos és neje.

A hazai ásványvizek legjobb-jai között foglal helyet a

Vera-forrás.

Az orvosok által melegen ajánlva.

Kapható minden fűszerke-reskedésben és vendéglőkben.

Eladó

egy uj, még nem használt **harmo-nium** öt változattal és díóta polituros szekrényvel ellátva, ára **120 frt.** Hol? megmondja a Kiadóhivatal.

Képes Családi Lapok.

Szépirodalmi és ismeretterjesztő képes heti lap.

Szerk. **BRANKOVITS GYÖRGY.** Főmunkatárs **VARADI ANTAL.**

Előfizetési ára:

a „Hölgyek Lapja” című dívat-melléklettel s a Regénymelléklettel együtt:

Egész évre 6 frt Felévre 3 frt. Negyedévre 1 frt 50 kr.

A „Képes Családi Lapok” XIII. évfolyamába lép az 1891-ik év első napjával. A magyar szépirodalomnak e hatalmas tényezője, a magyar művelt családoknak és szellemi kincse. Újvi első számában **Jókai Mór**nak »Kétszer kettő négy» című regényét, **Benitzky-Bajza Lenkén**ek »Hasonló hasonlónak» című elbeszélését, **Lauka Gusztáv**nak »A bölcső titka» című regényét, **bárá Horváth Miklósnak** »A csel» című regényét, **Tábori Robertnek** »Sylvia» című regényét, **Rudnyánszky Gyulának**, **Dalmady Győzőnek** költeményeit, **Brankovics Györgynek** »Az ajándékozás művésze» s **Várady Antalnak** »A társadalom és a színház» című érdekes cikkei kezdik közölni. A „Képes Családi Lapok”-at a fentnevezett jeles írónak kívül még a következő neves írók és írónők támogatják, mint munkatársak ez évfolyamban:

Tolnai Lajos, **Mikszáth Kálmán**, **Komócsy Lajos**, **Temérdek** (Jeszzenszky Danó), **dr. Prém József**, **dr. Sziklay János**, **Incedy László**, **Palágyi Lajos**, **Erődy Dániel**, **Dengst János**, **Tölgyesi Mihály**, **Vértessy Gyula**, **Méry Károly**, **Murányi Ernő**, **Petri Mór**, **dr. Roditzky Jenő**, **Grosz Lajos**, **Csorba Palotay Akos**, **Szandal Zénó**, stb.; **Benitzky-Bajza Lenke**, **Büthner Lina**, **Nagyvárady Mira**, **Kulifay-Benitzky Irma**, **Harmath Lujza**, **Hevesiné-Sikor Margit**, **V. Gaál Karolina**, **Karlovsszky Ida**, **Merlozay-Karossa Irma**, **Erzsike**, stb. stb.

A „Képes Családi Lapok” az összes szépirodalmi képes hetilap között a legérdekesebb, legváltozatosabb. Tartalma az irodalom minden vállfaját felöleli: képei a jelen eseményeit s a leghevesebb festők műveit mutatják be.

„Hölgyek Lapja” című s havonként kétszer megjelenő dívat-melléklete a legújabb dívatképeket hozza s e mellett a magyar háziasszonyok valóságos szellemi titkára, a menyieny a nevelés, az egészség, a gazdaság, kertészet, háztartás s a konyha terén nincs olyan kérdés, a melyet ne tárgyalna s nincs olyan titok, a melybe hölgyeinket be ne avatná.

Regénymelléklete négy kötet érdekes regénnyel ajándékozza meg évenként 42 előfizetőt.

A „Képes Családi Lapok”-nak még a zöld borítéka is tele van mulató- közleményekkel, humoros apróságokkal, sakk-, kép-, szám-, kocka- és ponttalányokkal és szórjévtényekkel, melyeknek megfűző értékes jutalmakat kapnak.

A „Képes Családi Lapok” gazdag tartalma és számos melléklete dacára mégis a legolcsóbb szépirodalmi képes hetilap; épen ezért bizton számíthatunk minden honfű és honleány, minden magyar család támogatására és pártfogására.

Mutatószámokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindazoknak, a kik eziránt — legelőszerebben levelezőlapon — hozzá fordulnak.

A ki az egész évre szóló hat frtnyi előfizetési összeget husz kr. csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak két eredeti regényt küld jutalmul.

A ki öt új előfizetőt gyűjt s az előfizetési összeget egyszerre beküldi, annak elismerésül egy díszes emlékkönyvet vagy egy — kiadásában megjelent — regényt küld.

Megrendelhető postautalványon minden postahivatalnál és minden könyvkereskedésben.

Előfizetéseket (a hónap bármely napjától) elfogad a „Képes Családi Lapok” kiadóhivatala, Bpest, Nagykorona-u. 20. sz.

Jelentés.

Van szerencsénk tisztelettel köztudomásra hozni, hogy ujonnan berendezett **gőz és henger mal-munkat** már működésbe hoztuk.

Elvállalunk darálás és őrlésre minden gabona-neműket, és ezek gondos őrléséről, valamint **pontos, lelkiismeretes és olcsó** kiszolgálásról mindenkit előre is biztosíthatunk.

Kiváló tisztelettel

A pécsi sertésbirtaló és áruraktár részvénytársaság.

Hirdetések

előnyös áron felvételnek a „PÉCS” kiadóhivatalában

Eddig fölülmulthatatlan!

Maager Vilmos-fele valódi tisztított

DORSMÁJOLAJ

3248 Maager Vilmostól, Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és **könnyű emészthetőségénél** fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltetik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az **egész testi szervezet, különösen a mell- és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását** el akarja érni.

Egy üveg ára 1 frt és kapható a gyári raktárban Bécsben III. kerület Henmarkt 3., valamint

az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógyszerárában.

PÉCSÉTT: Sipóc Istvan, Zsigai László ifj. Erreth János és az Irjalmak gyógyszerárában. Reeh Vilmos, Spitzer Sandor fia, Köszl János kereskedésében.

Karácsonyi és újévi ajándéknak

legalkalmasabb egy arany vagy ezüst tárgy.

BENEDEK GÁBOR ÉS TESTVÉRE

Alapítottak 1867-ben.

ékszerek, órák és drágakő-raktár

Alapítottak 1867-ben.

IV. Hatvani-utca 17. szám. BUDAPEST IV. Hatvani-utca 17. szám.

ÁRJEGYZÉK-KIVONAT:

GYÜRÜK.

Legújabb divatu finom arany gyűrűk
frt 2,50, 3.—, 4.— és feljebb.
Legújabb divatu finom arany pécset-gyűrűk
frt 8.—, 10.—, 15.— és feljebb.
Finom aranygyűrűk, valódi opál-, türkisz-, smaragd- vagy zafir-kövel
frt 10.—, 15.—, 20.— és feljebb.
Arany gyűrűk valódi gyémánttal
frt 10.—, 15.—, 20.— és feljebb.
Arany gyűrűk valódi briliánttal
frt 20.—, 30.—, 50.— és feljebb.
Finom arany jegy-gyűrűk
frt 3.—, 5.—, 8.— és feljebb.

FÜLBEVALÓK

Finom divatos arany fülbevalók
frt 4.—, 6.—, 10.— és feljebb.
Valódi Corall fülbevalók
frt 3.—, 5.—, 8.— és feljebb.
Finom arany fülbev. patent zárral, valódi opál-, zafir-, gyöngy- vagy türkisz köv,
frt 8.—, 12.—, 20.— és feljebb.
Val. gyémánt fül. arany v. ezüstbe foglal.
frt 15.—, 20.—, 30.— és feljebb.
Valódi brill. fülbev. frt 30, 40, 60 és felj.

MELLTŰK.

Legújabb divatu arany melltűk
frt 8.—, 10.—, 12.— és feljebb.
Corall és gránát melltűk
frt 3.—, 5.—, 8.— és feljebb.
Gyémánt melltűk frt 25, 35, 50 és feljebb.

KARPERECZEK.

Finom arany, simán v. kövekkel frt 8, 10.—, 12.—, 20.—, 60.— és feljebb.
Finom arany valódi gyémánt kövekkel frt 25.—, 35.—, 50.—, 65.— és feljebb.
Ezüst karperczek fekete zománcpal frt 2,50, 3,50, 5.—, 7.— és feljebb.
Ezüst láncc-karperczek legdivatosabb mintákban frt 3.—, 5.—, 8.— és felj.

LÁNCZOK.

Finom arany férfi óralánc rövid frt 15, 20.—, 30.—, 40.—, 50.— és feljebb.
Finom arany férfi óralánc hosszú, frt 40, 50.—, 60.—, 80.—, 100.— és feljebb.
Finom arany női óralánc rövid v. hosszú frt 14.—, 20.—, 25.—, 35.— és felj.
Finom ezüst collier lánc, frt 6.—, 8.—.

Valódi svájci órák (szabályozva) 2 évi jótállással.

Nikle remontoir frt 6,50, 7,50, 8.— és felj.
Ezüst — egy fedélű
frt 9.—, 10.—, 12.— és feljebb.
Ezüst remontoir kettős fedélű
frt 12.—, 15.—, 18.— és feljebb.
Ezüst női remontoir, egy fedélű
frt 9.—, 10.—, 12.— és feljebb.
Ezüst női remontoir, két fedélű
frt 14.—, 18.—, 20.— és feljebb.
Arany férfi remontoir, egy fedélű
frt 30.—, 35.—, 40.— és feljebb.
Arany férfi remontoir kettős fedélű
frt 40.—, 45.—, 50.—, 70.— és felj.
Arany női remontoir egy fedélű
frt 18.—, 20.—, 25.— és feljebb.

Ezüstnemek 13-próbás ezüstből:

Gyertyatartók (tömör 2 db) frt 25, 30, 40 és feljebb. — Cukorszalence frt 28, 35, 40 és feljebb. — Csmege-állvány kristályüveggel frt 6, 10, 15, 20 és feljebb. — Tálcá 20 frttől 100 frtig.

A vidéken lakó t. közönséget tisztelettel kérjük, miszerint hecses megrendeléseiknél bizalommal forduljon hozzánk; a nem tetsző, vagy nem felelő tárgyakat minden ve zteség nélkül kicseréljük, sőt a postaköltség levonása után apénzt is visszafizetjük.

Raktárunkban levő minden arany és ezüst tárgy, kivétel nélkül a m. kir.

Der grosse Krach!!!

New-York und London haben auch das europäische Festland nicht unverschont und hat sich eine grosse Silberwaarenfabrik veranlaßt gesehen, ihren ganzen Vorrath gegen eine ganz kleine Entlohnung der Arbeitskräfte zu verschenken.

Ich binn bevollmächtigt diesen Auftrag durchzuführen. 3113

Ich **verschenke** daher an Jedermann, ob reich oder arm, nachfolgende Gegenstände gegen blossen Vergütung von **fl. 6.60** und zwar:

- 6 St. feinste Tafelmesser mit echt Englische Klinge,
  - 6 • amerik. Patent Silbergabeln aus einem Stück,
  - 6 • amerik. Patent Silber-Speiselöffel aus einem St.
  - 12 St. amerik. Pat. Silber-Keeffelöffel aus einem St.
  - 1 St. amerik. Patent Silber-Saucenschöpfer aus einem St.
  - 1 • amerik. Patent Silber-Milchschöpfer aus einem St.
  - 6 • englische Victoria-Tassen,
  - 2 • effektvolle Tafelleuchter,
  - 1 • Theesier,
  - 1 • feinsten Zuckerstreuer.
- 42 Stück zusammen.

Alle oben angeführten Gegenstände haben früher über 40 fl. gekostet und sind jetzt zu diesem minimalen Preise von **fl. 6.60** zu haben. Das amerikanische Patent-Silber ist durch und durch ein weisses Metall, welches die Silberfarbe 25 Jahre behält, wofür garantirt wird. Der beste Beweis, dass dieses Inserat auf keinem Schwindel beruht, verpflichte ich mich hiermit öffentlich Jedem, welchem die Waare nicht convenirt, ohne jeden Anstand den Betrag zu rück zu erstatten.

Versendung nur gegen Postnachnahme oder vorherige Einsendung des Betrages übernimmt

P. Perlberg's Agentur

der vereinigten amerik. Patent Silberwaaren-Fabrik in Wien, II., Rembrandtstrasse 33.

8042. sz./p. 1890.

3340

Hirdetmény.

A **Bisse** községben gyakorolt italméresi jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. számú igazságügyministeri rendelet 9. és 10. §§-aihoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül **1891. évi február hó 3-nak d. e. 9 órája** a kir. törvényszék 29. számú hivatal-szobájába kintzetett, mely határidőre a közbirtokosság tagjai az idéző végzés külön nem kézbesítették, figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire ezennel idéztetnek.

A pécsi kir. törvényszéknek 1890. évi november hó 14-én tartott üléséből.

SZIKSZAY JÁNOS

SZIKRAI

elnök-helyettes.

jegyző.

1061. 890. Árverési hirdetmény. 3341

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pécsi kir. járásbírósg 11567. számú végzése által Pápa József végrehajtató javára

Kaiser Károly és Froszt Magdolna

pécsi lakosok ellen 261 frt tőke, ennek 1. évi 13908. számú végzése szerint számítandó kamatai és eddig összesen 29 frt 80 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 11 frt 55 kr-ra basájtá butork, agyumentek és koresmai felszerelésből álló ingóságok nyilvános árverésen eladának.

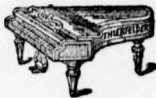
Mely árverésnek a 13908/1890. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Pécssett, alpercek lakásán Láncoz-utca II. sz. a leendő eszköz-lesésre 1891. január hó 10-ik napjának delután 2 órája határidőül kintzetik és ahhoz a venni zárandékok ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek a becsáron aini is eladati fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kintzetendő.

Kelt Pécssett, 1890. évi december hó 27. napján.

Kremmer Ferenc
kir. bíróságí végrehajtó.

Kitüntetés a Világkiállításokon: London 1862, Páris 1867, Bécs 1873. Páris 1878-ban

Zongorák

részletfizetésre

Bécsben és a vidéken

Concert, salon és szárnyzongorák, valamint pianók a jól ismert Gottfried Cramer, Wilh. Mayer bécsi kivitteli cég gyárából 380, 400 45. 50%, 60, 600, 650 frt. Más czégek zongorái 260 frttól 350 frt. Planino 350 frttól 600 frt.

Thierfelder A. zongora-raktára és kölcsönző intézete Bécs VII., Burgg. 71

"LE GRIFFON"

a legjobb szivarka-papir.

Kapható:

ALT és BOHM kereskedésében PECSETT.

8042. sz./p. 1890.

3339

Hirdetmény.

A **Hegy-Szt.-Márton** községben gyakorolt italméresi jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. számú igazságügyministeri rendelet 9. és 10. §§-aihoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül **1891. évi február hó 3-nak d. e. 9 órája** a kir. törvényszék 29. számú hivatal-szobájába kintzetett, mely határidőre a közbirtokosság tagjai, az idéző végzés külön nem kézbesítették, figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezennel idéztetnek.

A pécsi kir. törvényszéknek 1890. évi november hó 14-én tartott üléséből.

Szikszay János

Szikrai

elnök-helyettes.

jegyző.

Legbiztosabb szer egészségtelen ivóvíz ellen!

Vízvezetőki szűrő

A PASTEUR rendszerű

Chamberland-féle szabadalmazott

S Z Ū R Ó

Háztartási szűrő, feltöltésre berendezve

a legegyszerűbb módon, bármily zavaros vagy tisztátalan vizet, kristálytisztára szűr. — A Pasteur-féle rendszer az egyedüli, mely által vizet mikroba- és bakteriamentesen szűrni, tehát minden fertőző csirát, a cholera, typhus, stb. bacillusokat a vízből eltávolítani lehet. Elismerve valamennyi egészségügyi és orvostudományi kapacitás által és a budapesti járványbizottság által ajánlva.

ZELLERIN MÁTYÁS

cz. és kir. udvari szállító

Budapesten, VII., nagydíófa-utca 14. szám és Sebestyén tér 4. sz. 3216

Árjegyzékek és magyarázatok kívánatra bérmentve küldetnek.

LYCEUMI NYOMDA (FEILER M.)

PECSETT.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására adni, hogy nyomdam egy legtekélyesebb szerkezetű **új gyorsasajtóval** és a legválasztékosabb betűtájjakkal **ujjon fölszereltetett.**

E fölszerelés következtében azon helyzetben vagyok, hogy mindennemű nyomdai munkákat, még a legkényesebb ízlést is kielégítő **diszes betűkkel**, tiszta, hibátlan nyomással, gyorsan állíthatok elő.

A nyomdával kapcsolatban ujon berendezett **könyvkötészetem** termékei ízlésre, tartósságra nézve mi kívánni valót sem hagynak fenn.

Legfinomabb minőségű **irodai, levél- és okmánypapirok** a legolcsóbb árakon kaphatók nálam, ezen kívül teljes felszerelésű **nyomatványtáram** van papok, ügyvédek és jegyzők részére.

A n. é. közönség becses megrendeléseit tisztelettel kéri

Feiler Mihály,

lyceumi nyomdabérlő,

TÖRTÉNET, RÉGÉSZET, NÉPRAJZ

A „PÉCS“ MELLÉKLAPJA.

MEGJELENIK HAVONKÉNT EGYSZER.

A magyar népmesék anyagáról.

Írta: **Kőrösi Henrik.**

I.

Népköltészetünk gazdag tárházában van lerakva népünk gondolkodásának és jellemének minden vonása. Megtaláljuk benne mindazt, mi a népszellem alkotó elemét képezi. *Dalaiban* nyilatkozik érzelmvilága; *mondáiban*, nemzeti hagyományai, *közmondásaiban* és *talányjaiban* bölcselme és eredeti észjárása, *meséiben* pedig hite, erkölce, szokása s általában világnézete; együttvéve népünk egész lelki élete tükröződik belőlük vissza. És mindez oly természetesen hangon, oly egyszerűen, de azért mégis oly kiváló izléssel van előadva, hogy ellenállhatatlan bübájós erővel ragadja meg a fogékony szívet.

A népek szellemi és erkölcsi élete ismeretének vágya indította az összes művelt népek íróit arra, hogy népköltésük emlékeit összegyűjtsék.

Nálunk — sajnos — csak a múlt század végén fogtak a gyűjtéshez,* de a szó szoros értelmében vett gyűjtésről csak 1836 óta beszélhetünk, midőn a Kisfaludi-Társaság karolta föl a népköltés tevékeni gyűjtésének ügyét. Kiváló íróink vezetése mellett úgy szólván az egész nemzet fogott hozzá a gyűjtéshez és csakhamar egymást érték a kötetek, melyekben a népköltészet gyöngyei voltak egybefűzve. Ez ideig csak egyes tudósok kiváló buzgóságából jelent meg egy-egy gyűjtemény.

Meséink legelső gyűjteménye nem magyar nyelven jelent meg. *Gr. Majláth János* adta ki németül 1825-ben „*Ungarische Sagen und Märchen*“ (Bécs, 1825.) címen a legelső magyar népmese-gyűjteményt. E művet Kazinczy Ferenc fordította le, de csak 1865-ben látott napvilágot Kazinczy Gábor kiadásában. *Gaal György* az „Eszterházy“-ak titkára 1822-ben bocsátotta közre „*Märchen der Magyaren*“ című magyar népmese-gyűjteményét. E gyűjtemény nincs magyarul fordítva, de az eredeti kéziratot, melyből Gaal merített, többekkel együtt kiadták 1857-ben (Pest, III. k.) Toldy Ferenc és Kazinczy Gábor.

Nagyobb mozgalom állott be a népköltési termékek gyűjtésében a Magyar Tudományos Akadémia megalaku-

lásakor 1830-ban. Az Akadémia felhívást intézett a megyékhez és egyesekhez egy szerkesztendő tájszótár és a népköltés termékeinek gyűjtése ügyében. Leginkább a dalok iránt érdeklődtek és be is küldtek több, eddig ismeretlen népköltési terméket.

De a beküldött adatok kiadását folyton halogatta az Akadémia, míg 1836-ban a Kisfaludy-Társaság átvette az Akadémiától a beérkezett anyagot, új gyűjtő-íveket bocsátottak ki, s 1843-ban elhatározta egy népköltési gyűjtemény kiadását; *Erdélyi Jánost* bízta meg e gyűjtemény szerkesztésével. Így indult meg 175 gyűjtő adalékaiból 1846—1848-ig „*Magyar népdalok és mondák*“ három kötet. (Tartalmaz összesen 34 mesét.) 1849-ben megszűnt a Társaság munkássága, a gyűjtés is abba maradt; de 1861-ben újra megkezdte munkásságát és *Gyulai Pál* indítványára újból kezébe vette az abba maradt gyűjtés ügyét. Minthogy Erdélyi János vonakodott a gyűjtemény további szerkesztését elvállalni, Gyulai Pált bízta meg a Társaság a munka folytatásával. Gyulai Pál később társul vette Arany Lászlót. Az első a népdalok és balladák szerkesztését, utóbbi pedig a népmeséket és mondákat vállalta magára. Ez a második nagy gyűjtemény, melynek két első kötet 1871—1872-ben, harmadika pedig 1882-ben látott napvilágot.* Az I. kötet összesen 23 mesét és 11 Krisztus-mondát, a II. kötet 14 mesét, a III. kötet 23 mesét és 11 Krisztus-mondát tartalmaz.

Ezen kívül a következő nevezetesebb mesegyűjtemények vannak:

Erdélyi János: *Magyar népmesék*. Pest, 1855.

Merényi László: *Eredeti népmesék*, 2 kötet; *Sajóvolgyi népmesék*, 2 kötet, Dunamelléki népmesék 2 kötet. Pest; 1862.

Arany László: *Eredeti népmesék*, 1. kötet. Pest, 1862.

Kriza János: *Vadrózsák*, 1 kötet. Kolozsvár, 1863 (20 mese.)

Pap Gyula: *Palóc népköltemények*. Sárospatak, 1 kötet, 1865 (6 mese.)

Kálmány Lajos: „*Koszorúk az alföld virágaiból*“ 2 kötet. Arad, 1877., 1878. „*Szegei népe*“, 2 kötet. Arad, 1881—1882.

Benedek Elek: *Székely Tündérország*, 1 kötet. 1885.

Számos mesét közölt a „*Nyelvőr*“

is, s már eddig is hálás anyagot szolgáltatna a népmesék egy újabb gyűjteményének kiadásához. Ime! Pár évtized gyűjtésének eredménye . . . . Ha még tekintetbe vesszük a népköltészet többi ágainak termékeit, bátran elmondhatjuk, hogy a magyar nép gazdag költészete tartalom és alak, mélység és izlés tekintetében büszkén sorakozhatik bármelyik nép költészete mellé.

A népköltési gyűjtemények szaporodásával tudósaink tanulmányozni kezdték a népköltészetet s azokból bő adatokat nyújtottak népünk megismeréséhez.

Népmeséink is fölkeltek tudósaink figyelmét és különböző szempontokból igyekeztek megvilágítani a mesék anyagát.* Nem lehet szándékomban, e helyen a különböző szempontokat ismertetni, avagy arról vitatkozni, hogy mennyiben lehet népmeséinkben mythologiai vonásokat keresni; összehasonlítást sem akarok tenni idegen nemzetek népmeséivel; egyes meséknek eredetét, vándorlását sem akarom kutatni; ezuttal csak tisztán magát a magyar népmesék anyagát — ezt sem kimerítően, mert tertünk e célra vajmi csekély — szándékozom főbb csoportokra osztani és a csoportokat néhány példával megvilágítani. (Folyt. köv.)

Baranyavármegye monographiája ügyében

Várady Ferenc megyei alldéputárnok, ki a nagy mű letesítésére vállalkozott, fölhevást bocsátott ki és küldött szét azokhoz, kikről föltelezte, hogy idevágó történelmi adatokkal rendelkeznek. A fölhevást — egész terjedelmében — a következő: Ugy vélem, gondolom, elérkezett az idő, hogy hazánk több derék vármegyéjének példáján buzdulva: vármegyénk, Baranyavármegye monographiájának megírásához fogjunk. Ha a múlt idők emlékeit s a jelenkor eseményeit meg nem örökítjük: az egymásra neheződő századok eltemetik a múltat, a jelent a múlt emlékei közé sodorják s a jövő nemzedék előtt mindent sötét feledés borít el. Már ma is nagy nehézséggel lehet bevilágítani a múlt rejtélyes tönkületét; ma még azonban elhat a kutató lélek soha ki nem alvó fénye a múlt titokzatos messzeségébe s elővarázsolja a régcs. régen letűnt napok rejtett emlékeit.

Ne késsünk, fogjunk a munkához; én szívesen vállalkozom rá s igyekezni fogok erőm s tehetségemhez képest odahatni, hogy a munkát siker koronázza. El is határoztam, hogy „*Baranyavármegye múltja és jelenje szóval és képpel*“ cím alatt megszerkesztsem vármegyénk monographiáját s az adatgyűjtést nyomban meg is kezdem.

1845-ben jelent meg egy könyv Pécsről a következő címmel: „*Baranya. Emlékirat, melyet a Pécsen MDCCCXLV. aug. elején összegyűjtött magyar orvosok és természetvizsgálóknak ked-*

* L. Ipolyi: *Magyar mythologia*. Pest, 1854.

Henszlman: *A népmese Magyarországon*. (Szépirod. Sz. II. k., 1847.)

Arany László: *A magyar népmesékről*. (Kisf. T. évl. újf. IV. kötet, v. Budapesti Szemle 1867. VIII. köt.)

*) Közmondásokat már előbb is gyűjtöttek: Baranyai Decsi János, Adagiorum Graeco-Latino Ungaricorum stb. Bártia 1588. (5000 közmondás) és Kisvicsay Péter Közmondás gyűjteménye 1713. Selectio Adagia-Latino-Hungarica. Bártia. Erdősi (Silvester) János Biblia fordításának előszavában az adagiomokban látja a magyar nép bölcsességét kifejezve.

*) Gyulai Pál: *Egyet. előad.* 1889.

veskedik nagykeri Scitovszky János, pécsi püspök, cs. k. b. b. b. tanácsnok, a' szépművészetek, bölcsészet és tudományok tanára, a' kir. magyar természettudományi, római t. arcadiál társulat tagja, a' magyar orvosok és természetvizsgálók VI. nagy gyűlésének elnöke." Ezt a 350 nyomtatott oldalra terjedő könyvet boldogult Haas Mihály, akkori lyceumi tanár állította össze. Elismerés az érdemek! A derék férfiú hasznos ismereteket tett művével; mert e műben bár kis alakban s halavány színekkel, de mégis megörökítette Baranyavármegye képét.

E mű megjelenése óta majdnem fél század zajlott le s nem jutott eszébe senkinek sem, hogy az alig pár száz példányban kibocsátott s ma már csak itt-ott ritkaságképen őrzött könyvet: jobb, terjedelmesebb s a vármegye nevezetesei multjának, jelenjének, méltóságának és tekintélyének híven megfelelő munkával kellene pótolni. Vagy ha volt is a ki erre gondolt, nem adott kifejezett szándékának, vagy ha a szándék kifejezésre jutott is, érvényesítésére nyílt föllépés, tudommal nem történt; ennél fogva, azt hiszem, senki sem tekintheti toladósnak, vagy szerénytelenségnek, ha a mű megírására, illetőleg megszerkesztésére most én vállalkozom.

Hitem és meggyőződés, hogy általános helyesléssel s pártfogással találkozom. midőn Baranyavármegye monographiájának megszerkesztésére s kiadására elérkezettnek vélvé az időt: s a nagy és nehéz munka teljesítésére bár csekély erővel és szerény tehetséggel, de annál nagyobb igyekezettel és buzgalommal vállalkozom.

Ezzel az erős meggyőződéssel járulok a vármegye t. közönsége elé s munkám sikerének előmozdítására erkölcsi támogatását, szives közreműködését kérem.

A létesítendő mű tartalmazni fogja Bara-

nyavármegye történelmét, kulturtörténetét, egyházi és világi életét, intézményeinek keletkezését, fejlődését s mai állapotát, népének vallási, nemzeti s műveltségi viszonyait, társadalmi szokásait, erkölcsit, néprajzát, irodalmát, művészetét, a megye szervezetét, továbbá földrajzi, természettani s természetrajzi adatait, végül közgazdasági ipari és kereskedelmi állapotát.

Ezre névze bármitly utbaigazítás, kutforrást, részben vagy teljesen földolgozott, írott vagy nyomtatott adatot, kéziratot, jegyzeteket, eredeti okmányokat, hírlapokat, emlékiratokat, irratokat, arcképeket, tájképeket, térképeket, illusztrációkat, könyveket hálás köszönettel fogadok s a mennyiben ezek visszakívántatnának, használat után a legnagyobb készséggel és pontossággal visszaszármatatom mindannyit.

Az adatokat 1891-ik év szent-Mihály haváig kérem nevére címezve megküldeni, esetleg utbaigazítással, kutforrások megnevezésével segítségemre lenni, hogy aztán a rendelkezésemre álló adathalmaz rendezéséhez, feldolgozásához és sajtó alá bocsátásához foghassak.

Ily nagy mű megalkotásához egy teljes emberélet is kevés lenne önmagában; de az egész vármegye közönségének jóakarásával s közreműködésével pár év alatt is célt érhetni; azért főlhivom a vármegye érdemes közönségét, s kérem szives pártfogását, hathatós közreműködését, mi ha szerencsés lesznek meggyerni. ugy a leendő műben becses nevének megörökítésével hálásan fogok megemlékezni, hogy az utkor ismerje s elismerésére méltathassa mindazokat, a kik a mű létesítésének nehéz munkájában tevékenységükkel dicséretes részt vettek.

Adja az Isten, hogy áldás legyen a munkán! Munkára föl! Örökítsük meg vármegyénk, e gazdag történelmi multtal, sok nevezetességgel

s érdekes jelennel bíró vármegye hű képét az utkor számára.

A nagy művet s csekélységemet becses jóindulatába ajánlvá, maradtam Pécsen, 1890. évi karácsony havában. Hazafias tisztelettel sárosi V á r a d y Ferenc, Baranyavármegye al-leveletárnoka.

Várady Ferenc urnak fentjelzett munkája megyei és közéletünk egy rég érzett hiányát fogja pótolni; sikerre mégis csak úgy számíthat, ha mindenek előtt erkölcsi pártoláson által létesítése előmozdittatik és lehetővé tétetik; — miért is felhívását t. uraságot becses figyelmébe ajánlom.

Kelt mint fent. Kardos Kálmán főispán.

Baranyavármegye közgyűlésének folyó évi évi október hó 13-án 471. sz. a. hozott határozata szellemében a fent írottakat mindenki szives figyelmébe ajánlom és az igényelték lehető teljesítését kérem.

A fentirt kelettel. Szily alispán.

Gyomorégés, gyomorgörcs és vértolulás a fejben következményei a megzavart emésztő szervezetnek, ezeknek szabályozására legjobb eredményt használható a már ismertté vált dr. Rosa-féle balsam B. Fragner gyógytárából Prága 205. III. Raktár majd minden gyógytárban, Lapunk mai számában foglalt hirdetését ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Felélő szerkesztő FEILER MIHÁLY.

Gyors és biztos segítség gyomorbajok és azok következményei ellen,

Az egészség-fenntartására, az életnedvek s ennek folytán a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való tartására és a jó emésztés előzetésére a legjobb és leghatásosabb szer a már is mindenütt ismeretes és elismert

életbalsam dr ROSA-tól.

Ezen életbalsam a legjobb és leggyógyhatásos gyögyfűvekből a leg-gondosabban van készítve és különösen minden emésztési bajok, gyomorgörcs, étvágyhiány, savanyúság, felhűtés, vértolulás, aranyeres bajok st. ellen teljesen hatásosnak bizonyul. Ily kitűnő hatásai következtében ezen életbalsam egy helybizonyult, megbízható házi-szerre lett a népek. Ara egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Elismert iratok ezrei bárkinék betekintés végett rendelkezésre állanak.

Ovás! Hamisítások elkerülhetése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasítás szerint készített „Dr. ROSA-féle életbalsam” minden üvegesége két brokka van csomagolva, melynek hosszoldalán „Dr. ROSA életbalsama a „fekete sashoz” címzett gyögytárból, FRAGNER B. Prága 205 III. a” német, cseh, magyar s francia nyelven olvasható, az-les feleln pedig a védjegy látható.

Dr. ROSA életbalsama valódián kapható csak a készítő

FRAGNER B.

főraktárban, gyögytárban „fekete sashoz” Prágában 205-III., és BUDA-PESTEN Török József gyögyserésznél, Király utca 12. sz. Budal Emil városi gyögytárban a Városház-téren. — Pécsen SIPOCZ ISTVÁN gyögytárban. Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyögytárban van raktár ezen életbalsamból.

Ugyanczt kapható:

„prágai általános házi kenőcs” több ezer hálynyilatkozattal elismert biztos gyögyser mindenféle gyuladások-
sebek és g-nyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredményei használható a női-
emlő gyuladásánál, a tej tepesedésnél és az emlő megkeményedésénél szű-
lekor, kelevénynél, vérdaganatoknál, genyes fákadókknál, pokolvarnál, kö-
römgyökynél, az agynervezet körömféregnél, ekemőnyedéseknél, felpufladások-
nál, mirigydaganatoknál, szirdaganatoknál, érzékenlen tsgoknál stb. Minden
gyulad., daganatot, ekemőnyedést, felpufladást a legrövidebb idő alatt meg-
gyógyít és a hol már genyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő
alatt fájdalom nélkül felszívja, kiegészíti és kigyógyítja.

Kapható 25 és 35 kraigáros szelencékben.

Ovás! Mitan a prágai általános házi kenőcsöt sokszor utanozák, mindenkit figyelme-
ztetek, hogy az eredeti utasítás szerint csak nálam
lesz készítve és csak akkor valódi, ha a sarga ércs-
elence, melybe töltetik, vörös használati utasításokba
(melyk 9 nyelven nyomvák) és kékkartonba, melyen
a védjegy látható — burkolva van.

HALLASI BALZAM a helybizonyult, számtalan próbatét által legbiz-
tosabbnak elismert szer a nehezhallás kigyógyítására és az egészen elvesztett
hallási tehetőség visszanyerésére. Egy üveg ára 1 frt. 310

Felhívás.

A „Pécsi kölcsönös segélyző-egylet”

helybenhagyott alapszabályainak értelmében 6-tól 6 évig tartó évtársulatokból alakulván, hogy a kifizőtt szép célnak megfelelőleg szakadatlanul fennállhasson, minden év kezdetével új társulatoknak alakulása szükséges.

Mintthogy azonban egy-egy évtársulat megalakulá-
sához legalább 200 törzsbetét aláírása kívántatik, annál-
fogva a jövő évi társulat megalakulhatása végett a mai naptól kezdve, az aláírási iv a társulat helyiségeiben — Pécsen, Király-utca 23. sz. alatt, az egylet saját házában — nyitva álland.

Mindazok tehát, kik az új társulatba belépni és az egylet közhasznu célját hozzájárulásukkal támogatni szándékoznak, ezzel tisztelettel felhivatnak, miszerint 1891. évi január 17-ig a kijelölt helyen 1 részlet után 1 frt beiratasi díj letétele mellett a dél-
előtti hivatalos órákban jelentkezni sziveskedjenek, a hol kívánatra az alapszabályok is megkaphatók.

Tudomására hozatik egyttal, hogy az igazgatóság 1888. évi november hó 9-én hozott határozata folytán a társulatok törzsbetétei — a beirási díjon kívül — 6 évi időtartamra részletenkint járó 156 frt helyett — 138 frttal egyszerre is lefizethetők.

Egyébiránt bármely felvilágosítással az igazgatóság mindenkor készséggel szolgál.

Kelt Pécsen, 1890. évi november hó 28-án tartott igazgatósági ülésből.

KINDL JÓZSEF,
vezérigazgató.

MARIACELLI gyomorsepepek

készítve BRADY C. védanyalhoz címzett gyögyser-tárban Krenauertól (Morvaország). Elismert külföldi, gyomorerősítő és elevenítő hatású gyögyser emésztési zavarok esetében. Csak a mellettei védjegygyel és aláírással ellátott készítmény valódi. Egy üveg ára 40 kr., nagy üveg (kétzeres) 70 kr. Az alkotó részek nyilvánoságra vannak hozva. Gyögyser-tárakban kapható.

orvosi malaga-sect

A klosteneburgi es. k. borvegyszerészeti állomás tanúsága szerint

igen jó, valódi malagabor
mint kitűnő erősítő szer gyöngéledők, betegek, betegségekbe visszacsúszók és gyermekek stb. számára; vér-szegénység és gyomorbetegségek ellen a legkitűnőbb hatású, és 1/2 literes eredeti üvegekben és törvényesen engedélyezett védjegy alatt

VINADOR

SPANYOL NAGYBORKERESKEDÉSNEK
BÉCSBEN HAMBURGBAN

2 frt 50 kr., és 1 frt 30 kr. eredeti áron.
Orvosi malaga fehér 1/4 palaec 2 frt, 1/2 palaec 1 frt 10 kr.

Továbbá: legfinomabb külföldi borok eredeti palaecokban és eredeti áron kapatók PÉCSETT Kaecskovics Jenő kereskedésében, Benzenleitter Sándor cukrásznál, Schaffer I. Béla és Szalasi Alajos kávéházában. Tessék figyelni a „VINADOR” jelzésre és a törvényesen bejegyzett védjegyre, mert csak akkor lehet kezelkedni teljes jószágért és valódiságot.

Olesó és jó tűzifa.

10 forint

egy méter-öl,
vagyis 4 köbméter

hasábf

házhöz szállítva kapható

Pintér József

fakereskedésében.

Hirdetmény.

Az **Ó-Falu** községben gyakorolt italmérsi jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. számú igazságügyministeri rendelet 9. és 10. §§-aihoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül **1891. évi január hó 17-ének d. e. 9 órája** a kir. törvényszék 3. számú hivatali szobájába kitűzetett; mely határidőre a közbirtokosság tagjai, az idező végzés külön nem kézbesítettik, figyelemzetéssel az elmaradásnak az idezett rendeletben megállapított következményeire, azennel idezetnek.

A pécsi kir. törvényszéknek 1890. évi november hó 28-án tartott üléséből.

SZIKSZAY JÁNOS
elnök-helyettes.

SZIKRAI ÖDÖN
jegyző.

LEDERER MANÓ

kárptos és díszítő

Király-utca 21. PÉCSETT Király-utca 21.

Ajánlja magát minden e szakmába vágó munkák elvégzésére izléses és olcsó árak mellett; továbbá

kész garnituráit,
ottománok-, divánok

és madracokat

a legjobb minőségű anyagokból készítve.

Vidéki megrendelések lelkiismeretesen és gyorsan eszközöltetnek.

Vidékre minták bérmentve küldetnek.

ZELESNY KAROLY

0 es. és kir. Fensége József főherczeg udvari fényképésze.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek ezzel tiszteletteljen tudomására hozni, hogy Pécssett, a Király-utczában, a dr. Schwarz-fole ház kertjében a látogatók kényelmére a legfokozottabb igényeknek is megfelelő

fényképészeti műtermet

nyitottam.

Az újabb kori fényképészeti vívmányok figyelembe vételével épített s ép oly díszesen berendezett műteremben a felvételek tetszészerinti nagyságban a délelőtti és délutáni órákban eszközöltetnek s a képeknek kifogástalan kidolgozásáért és kiállításáért — lehetőleg olcsó árak mellett — kezeskedik alulirt.

Felvételek — még borus időben is — nemcsak hétfőnapokon, hanem vasár- és ünnepnapokon is eszközöltetnek, mindenkor d. e. 8 órádtól est. 6 óráig. — Pentek napon delután azonban — a vasárnapi munkaszünet helyett — a műterem zárva van.

A műteremnek két utczaról van bejárója és pedig a Király-utczáról (dr. Schwarz-fole ház) 14. szám es az Óposta-utczáról 17. sz. alatt.

Számos pártfogásért és látogatásért eszedézik

ZELESNY KAROLY

udvari fényképész.

Mariazelli gyomor cseppek

legbiztosabb gyógyszer minden gyomor bajnak.

Utoljettelen hatással az élvégvályalanság, gyomor gyengeség, búzós lehelet, savanyú felhúgosság, szél rokedés, (Kollis) gyomor hurut, gyomor égés, gyomor homok és diéta kepeződés, túszagos elnyúlások, sárgaság, undor és hányinger eseteiben, megszűnteti a felfúvást (ha az a gyomor elnyúlástól származik) gyomor göcsöt, kemény székletet, székrekedést, az étel s italát tartókélt gyomrot kitűszítja, elűzi a heilégeket, a gyogyit lep, vese, máj és aranyeres bántalmait. — Egy üveg ára, használati utasítással együtt 40 Kr. kettős üveg 70 Kr. Központi széküldési rakár: Brády Károly gyógyszerész, Kremser (Morvaország).

Védjegy. — A Mariazelli gyomor cseppek az a fényes üvegtartályban, melynek a tetején a Mariazelli gyomor cseppek szavai vannak leírva, és melynek a tetején a Mariazelli gyomor cseppek szavai vannak leírva, és melynek a tetején a Mariazelli gyomor cseppek szavai vannak leírva.

Mariazelli Labdacsofol

Labdacsofol, melynek minden esetben a Mariazelli gyomor cseppek szavai vannak leírva, és melynek a tetején a Mariazelli gyomor cseppek szavai vannak leírva.

Pécssett: Zsigla László, az Irgalmasoknál, ifj. Er-reth János és Gébel Kálmán gyógyszerészeknél, Bonyhádon: Kramolin József gyógyszerésznél, Duna-Szekesén: Trimmer József gyógyszerésznél. — Pécsváradon: Dvorazky Bolánál. — Siklóson: Rónay Ödön és Petrach József gyógyszerésznél. — Szigetváron: Salamon Gyula és Vagy Sándor gyógyszerésznél. — Valtszon: Horváth Ignacnál. — Villányon: Csathó Gyula gyógyszerésznél. — Baranya-Sellyén: Uvira Ferenc gyógyszerésznél.

„Mit hozzon a kis Jézusk?”

Nem kevés gondot okoz ez a kérdés mindazoknak, kik szeretteiket a közeledő karácsonyi és újvi ünnepek alkalmára valamely igazán kedves ajándékkal akarják meglepni. Kedvesebb és célzesebb ajándék nem létezik, mint valamely zeneeszköz. Hisz tudvaleg, hogy a művészetek összes ágai közt a zene az, a mely leginkább hat a lélekre s mely a kedélyt felvidítani képes. Különösen érezhető a zene jótékonyága a tél idején, midőn a természet zordonsága kedélyünket egyik lehonolja. Ilyenkor egy hangszer a családi körben valóságos jótétmény. E szempontból helyén valónak találom a t. ez. közönség figyelmét hangszeripar-telepem kiállítására felhívni. A fényesen berendezett főraktáramban a

jelenleg létező összes zenekarbeli s műkedvelői hangszerek oly gazdag és változatos tárházat szemlélhetjük, mely nemcsak hazánkban, de külföldön ritkítja pártját. Az összes rész- és fonó- és vonós hangszereken kívül soknemű válfaja található itt az újabb annyira kedvelt és elterjedt mechanikai zenélő művelek, melyek semmiféle zeneismeret nem igényelnek és melyekkel mindazonáltal bárki a legszebb zenedarabokat tetszése szerint eljátszhatja. — Szébb és alkalmasabb ajándékot alig képzelhetünk, mint oly tárgyát, mely nemcsak pillanatnyi meglepetésre van szánva, hanem az élethez és tartóssága folytán állandóan emlékeztet az emberre.

Nagy képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök készséggel, Sztinty harmonikáról szóló külön kladásban megjelölt árjegyzék is.

Hirdetmény.

A **Patacs** községben gyakorolt italmérsi jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. számú igazságügyministeri rendelet 9. és 10. §-aihoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül **1891. évi január hó 31-nek d. e. 9 órája** a kir. törvényszék 29. sz. hivatalszobájába kitüntetett, mely határidőre a közbirtokosság tagjai, az idéző végzés külön nem kézbesítették, figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire ezennel idéztetnek.

A pécsi kir. törvényszéknek 1890. évi november hó 14-én tartott üléséből.
Szikszay János elnök-helyettes.
Szikrai Ödön jegyző.

Jó alkalom.

Ezennel van szerencénk becses tudomására hozni, hogy felszaporodott készletünk folytán áruraktárunk egy részéből

v e g e l a d á s t

tartunk és ajánljuk becses figyelmébe dúsan felszerelt raktárunkat, mindenemű **ruhaszövetekben, fekete ternők és cachemirok, vásznak, asztalmenték, szőnyegek, paplanok, ablakfüggönyök, ágycserítők, kész uri és női fehérműek, teljes menyasszonyi felszerelések, valamint női köpenyek, felöltők, legújabb alaku mantillok, esőköpenyek, otthonkák, muffok, boák és prémgallérok, ugymint e szakba vágó minden cikkekből.**

Mint hogy ritkán nyílik alkalom ilyen árucikkeknak tetemesen leszállított áron való bevásárlására, ajánljuk különösen

újévi ajándékokra

a kalmas cikkeinket és kerjük becses megítélését vagy megbízását, melynek jutányos és lelkiismeretes eszközösére a szokott kiváló gondot fordítanánk.

Vidékre kívánatra mintákkal bérmentve szolgálunk és megrendeléseket pontosan eszközölünk. Tisztelettel

KREINER és KRAUSZ
 Pécseni, Király-utca 5. sz.

3303

SALIGNAC & Cie által

(RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG)

négy millió franknyi alaptőkével, alapítva 1809-ben

a legjobb borokból előállított és a legjobbnak elismert

francia Cognac

kizárólagos raktárával **PÉCSEIT** a

Berecz Károly

cég van megbizva.

A **cognac tisztaságáról és régiségéről** kezességet vállal a fenti gyár, mely a **Cognac-gyártás** terén egyike a legvégül és legelismertebb cégeknek.

Kiállítások alkalmával a legelső díjakkal lett kitüntetve.

Raktártartalék a legutóbbi kimutatás szerint 24800 hltiter.

Vezérképviselők Ausztria-Magyarország részére:

Mendl Henrik és Társa

tea, rum és cognac bevittli üzlete

Bécsben I. Schottenring 32.

3322

Minden hasonló készítményekkel szemben előnyben kell részesíteni ezen labdacsokat, melyek mentesek minden ártalmas anyagtól s a legnagyobb eredménnyel használtak az állati szervek betegségeinél, különösen hasnyaljak és vérértizűtők. Egy gyógyszer sem kedvezőbb és a mellett egészen ártatlanabb **székrekedéseket**

a legtöbbet betegségeknek e biztos forrásait olvasni és cukrozott alakja miatt még gyermekek is szívesen veszik. Ezen labdacsokat dr. Pitha udvari tanácsostól igen megtisztelő bizonyítvánnyal lettek kitüntetve.

Egy 15 labdacsozt tartalmazó dohoz 15 kr. Egy henger (8 dohoz 120 labdacso) ára csak 1 r t o é.

Olvas! Minden dohoz, a melyen a cég: gyógyszerár „zum heiligen Leopold“ nem áll és hátsó oldalán vedjegyünk nem hordó,

hamisítvány, melynek megvetésétől a közönség óvatik. Igazán kell figyelni, hogy ne rossz s nem csak semmi érdemű: fel nem mutatható, de cserepellel aralmas készítményt kapjanak. Határozottan Neustein-fele Erzsébet labdacsokat kell kérni és ezek a boltokban és használati utasításon sz. ut látható ábrával vannak ellátva.

Hauptniederlage in Wien: Apotheke „zum heiligen Leopold“ des Ph. Neustein Innerstadt, Ecke der Planken und Spingelgasse. — Hauptniederlage in Fünfkirchen: Apotheke I. Sipöcz, L. Zsig, und bei die Barnaherzgin. in B.-Sellye: Apotheke F. Uwir. 3210

3320

Egy frt heti részlet

Legjobb és leghasznosabb **újévi ajándék** minden család számára egy

varrógép,

amely maradaudó értéke van és a költséget sokszorosán megtéríti.

Ajánljuk házi és ipari használatra a legelismertebb varrógép-gyárak legszilárdabb gyártmányait mindenféle rendszerben u. m. **Wehler és Wilson, Anger, Howe, Singer, henger- és körhajós varrógépeket**

1 heti részletfizetésre

a legjutányosabb áron, 5 évi jótállás mellett. Tisztelettel

Weisz Kálmán és Társa

varrógépraktára Pécseni Ferenciek-utca 4. sz.

Javitó műhely a háznál.

Mindenemű ócska gépek mecsorítottak.

5 évi írásbeli jótállás.

Legdrágább munkák

Könyvek bekötése gyorsan és olcsón eszközöltek.

ENGEL LAJOS

olcsó árak mellett **könyvnyomdai munkák** Legdrágább munkák